

МОНИТОРИНГ НА МЕСТНИ ИЗБОРИ – 2015
НАЦИОНАЛЕН РЕФЕРЕНДУМ – 2015

ИНФОРМАЦИОНЕН БЮЛЕТИН НА
АСОЦИАЦИЯ „ПРОЗРАЧНОСТ БЕЗ ГРАНИЦИ“
(септември - октомври 2015 г.)

ОБЩИНИ НА ПРИЦЕЛ

През последните години гражданското наблюдение на изборния процес се превърна в един от факторите за разкриване и възпрепятстване на изборни нарушения и злоупотреба с избирателните права на българските граждани. От началото на юни до провеждането на изборите за местна власт през есента на 2015 година Асоциация „Прозрачност без граници“ отново извършва мониторинг на изборния процес и националния референдум, който е фокусиран върху:

- **дейността на институциите**, свързана с подготовка и провеждането на местните избори и националния референдум;
- **предизборната кампания** на регистрираните партии, коалиции от партии и инициативни комитети, издигнали кандидати за кметове и общински съветници;
- **протичането на избирателния процес в изборния ден** – 25 октомври 2015 година.
Наблюдението на българското представителство на Transparency International е насочено приоритетно в две проблемни области:
- **финансиране на предизборните кампании** на участниците;

• **демократични стандарти** в изборния процес.

Предвид значимостта на въпроса на националния референдум и факта, че е свързан с основни политически права на гражданите, Асоциация „Прозрачност без граници“ провежда и **информационна кампания относно националния референдум**. В рамките на поредица от дискусии, проведени в 12 града на страната, експертите на организацията представиха и продължават да представят аргументите „за“ и „против“ въвеждането на електронно гласуване по интернет като допълнителен метод за участие в изборния процес.

С това Асоциация „Прозрачност без граници“ дава своя принос за по-пълноценното информиране на българските избиратели и за повишаване на гражданското участие в референдума като инструмент на пряката демокрация.

Допълнителна информация може да бъде намерена на фейсбук страницата на инициативата „Гласуване по интернет? На референдума решаваш ти!“:

<https://www.facebook.com/e.vote.referendum>.

Съдържание на бюлетина:

- I. Можем ли да намерим актуална информация в регистрите на изборната администрация? 2**
- II. Отново изборен туризъм: какво установиха институциите три месеца след сигналите за масови пререгистрации? 5**
- III. Финансиране на предизборната кампания: две трети от медиите спазват изискването за публичност на условията за отразяване на предизборните кампании.. 13**

МОНИТОРИНГ НА МЕСТНИ ИЗБОРИ – 2015
НАЦИОНАЛЕН РЕФЕРЕНДУМ – 2015

ИНФОРМАЦИОНЕН БЮЛЕТИН НА
АСОЦИАЦИЯ „ПРОЗРАЧНОСТ БЕЗ ГРАНИЦИ“
(септември - октомври 2015 г.)

ОБЩИНИ НА ПРИЦЕЛ

**I. МОЖЕМ ЛИ ДА НАМЕРИМ АКТУАЛНА
ИНФОРМАЦИЯ В РЕГИСТРИТЕ НА
ИЗБОРНТА АДМИНИСТРАЦИЯ?**

Една от водещите максими в изборния процес е че публичността в работата на изборната администрация е предпоставка за прозрачност на изборите. Създаването на гаранции в тази насока е препоръка, която Асоциация „Прозрачност без граници“ извежда на преден план във всички предходни мониторингови доклади и в своите препоръки за промяна в изборното законодателство. В резултат на това през 2011 година в Изборния кодекс бяха въведени изисквания за създаване на публични регистри на наблюдателите, на застъпниците, за жалбите и решенията на изборната администрация и единен регистър за финансиране на предизборните кампании.

В рамките на предизборната кампания основното внимание на експертния екип на организацията беше фокусирано върху публичността на регистрите на наблюдателите, на застъпниците и на жалбите.

Регистър на наблюдателите

В отговор на обществените очаквания за контрол и в изпълнение на своята мисия за промотиране на водещите демократични стандарти в изборния процес, Асоциация „Прозрачност без граници“ отново предприе действия за регистрирането си като наблюдател на предстоящите местни избори и на националния референдум. Преди официалния старт на предизборната кампания, на 24 септември 2015 година

организацията депозира в Централната изборителна комисия своето заявление за регистриране като наблюдател на изборите и референдума в съответствие с изискванията на Изборния кодекс.

20 дни след депозирването на своите документи Асоциация „Прозрачност без граници“ не разполагаше с официален документ, удостоверяващ нейния статут, и не фигурираше в регистрите на ЦИК за наблюдателите на местните избори и на референдума. Решението на ЦИК, с което организацията е регистрирана като наблюдател, е взето на 9 октомври 2015 година. Към датата на проверка, извършена на 13 октомври, организацията не разполагаше с официално удостоверение от ЦИК и все още не бе включена в регистрите, които са създадени с цел да осигуряват публичност на информацията относно регистрираните наблюдатели.

Публикувани данни от регистъра на наблюдателите на изборите за общински съветници и кметове (дата на проверката: 13 октомври 2015 г., източник: https://www.cik.bg/bg/register_n_mi)

ЦЕНТРАЛНА ИЗБОРАТЕЛНА КОМИСИЯ

ЗА НАС ПРЕДСЕТЕЛЪТ ЗАСЕДАНИЯ НА ЦИК РЕШЕНИЯ НА ЦИК РЕГИСТРИ НОРМАТИВНИ И ВЪТРЕШНИ АКТОВЕ МЕЖДУНАРОДНА ДЕЙ

ОБЩЕСТВЕН СЪВЕТ

ЦИК - МИНР 2015 / Регистри / Регистрирани наблюдатели в изборите за общински съветници и кметове

№ по ред	Наименование на съответния орган, организация, чуждестранни партии и движения, чийто представители или посочени от нея лица са регистрирани като наблюдатели
Няма регистрирани наблюдатели	
№ по ред	Наименование на български неправителствена организация, чийто упълномощени членове или изрично упълномощени представители са регистрирани като наблюдатели
1	Сдружение „ИНСТИТУТ ЗА СОЦИАЛНА ИНТЕГРАЦИЯ“
11	ГРАЖДАНСКО ОБЕДИНЕНИЕ ЕДИНИ ЗА ПРОМЯНА
12	Фондация „Център за модернизиране на политиките“
2	„ЦЕНТЪР ЗА СВОБОДНА И КАЧЕСТВЕНА АЛТЕРНАТИВА“
5	„ФЕДЕРАЦИЯ НА НЕЗАВИСИМИТЕ СТУДЕНТСКИ ДРУЖЕСТВА“
6	АСОЦИАЦИЯ ЗА РЕИНТЕГРАЦИЯ НА ОСЪДЕНИ ЛИЦА (АРОЛ)
8	„Гражданска инициатива за свободни и демократични избори“ (ГИСДИ)
9	„Земеделски младежки съюз“

КАЛЕНДАР

ОКТОМВРИ 2015

Пон	Вт	Ср	Чет	Пет	Съб
			1	2	3
5	6	7	8	9	10
12	13	14	15	16	17
19	20	21	22	23	24
26	27	28	29	30	31

РЕШЕНИЯ

№ 2588-МИ / 13.10.2015
ОТНОСНО: жалба от Златин Бод
Николина Николова – председател
Заведно за община Приморско, с/р
№ 89-МАНР от 08.10.2015 г. на СИК
Приморско

МОНИТОРИНГ НА МЕСТНИ ИЗБОРИ – 2015
НАЦИОНАЛЕН РЕФЕРЕНДУМ – 2015

ИНФОРМАЦИОНЕН БЮЛЕТИН НА
АСОЦИАЦИЯ „ПРОЗРАЧНОСТ БЕЗ ГРАНИЦИ“
(септември - октомври 2015 г.)

ОБЩИНИ НА ПРИЦЕЛ

Публикувани данни от регистъра на наблюдателите на националния референдум (дата на проверката: 13 октомври 2015 г., източник: https://www.cik.bg/bg/register_n_nr)

ЦЕНТРАЛНА ИЗБИРАТЕЛНА КОМИСИЯ

ЗА НАС ПРЕСЦЕНТЪР ЗАСЕДАНИЯ НА ЦИК РЕШЕНИЯ НА ЦИК РЕГИСТРИ НОРМАТИВНИ И ВЪТРЕШНИ АКТОВЕ МЕЖДУНАРОДНА Д

ОБЩЕСТВЕН СЪВЕТ

ЦИК - МИФР 2015 / Регистри
/ Регистрирани наблюдатели в националния референдум на 25 октомври 2015 г.

№ по ред	Наименование на съответния орган, организация, чуждестранни партии и движения, чиито представители или посочени от нея лица са регистрирани като наблюдатели
Няма регистрирани наблюдатели	
№ по ред	Наименование на българска неправителствена организация, чиито изпълномощни членове или изрично изпълномощни представители са регистрирани като наблюдатели
11	ГРАЖДАНСКО ОБЕДИНЕНИЕ ЕДИНИИ ЗА ПРОМЯНА
12	Фондация "Център за модернизирване на политиките"
3	"ФЕДЕРАЦИЯ НА НЕЗАВИСИМИТЕ СТУДЕНТСКИ ДРУЖЕСТВА"
4	АСОЦИАЦИЯ ЗА РЕИНТЕГРАЦИЯ НА ОСЪДЕНИ ЛИЦА (АРОЛ)
5	"Гражданска инициатива за свободни и демократични избори" (ГСИДИ)
9	"Земделски младежки съюз"

КАЛЕНДАР

ОКТОМВРИ 2015

Пон	Вт	Ср	Чет	Пет
			1	2
5	6	7	8	9
12	13	14	15	16
19	20	21	22	23
26	27	28	29	30

РЕШЕНИЯ

№ 2588-ИМ / 13.10.2015
ОТНОСНО: жалба от Златин Би
Николина Николова – представител
„Заведно за община Поморско“, СС

На проблема с неспазването на изискванията за незабавно публикуване на информация в регистрите следва да се обърне внимание предвид факта, че в момента ЦИК не е свръхнатоварена с дейност по регистриране на застъпници (тъй като това се извършва децентрализирано от съответните ОИК), а е ангажирана само с действия по регистриране на наблюдатели.

По своя характер **забавянето представлява препятствие пред наблюдението на предизборната кампания** и пред по-нататъшното **организиране на дейността на наблюдателите в изборния ден**. 10 дни преди провеждането на изборите организацията не може разполага с официален документ, който да послужи на нейните наблюдатели при контактите им с институциите и представителите на партиите. Констатираното забавяне поставя организацията в невъзможност да извършва

наблюдение на процеса по обучение на членовете на ОИК и СИК – дейност, която организацията е декларирала като приоритет в рамките на инициативата за наблюдение на предстоящите местни избори и референдум.

Липсата на официално удостоверение за регистрация на Асоциация „Прозрачност без граници“ като наблюдател **забавя** и следващите стъпки от процедурата по **регистриране на конкретните представители на организацията**. На практика, забавянето на процеса на регистрация на наблюдателите крие риск и за ефективното организиране на дейността по мониторинг в изборния ден.

Пропускът с поддържането на актуална информация в регистъра на наблюдателите се констатира за първи път от Асоциация „Прозрачност без граници“. При предходни инициативи за наблюдение бяха констатирани пропуски и закъснения при публикуването на актуална информация в регистрите на ЦИК и РИК. Така например, при провеждането на изборите през 2013 и 2014 г. имаше пропуски при публикуването на постъпили жалби и сигнали от граждани и участници, както и на решенията на избирателните комисии.¹ В контекста на предстоящите местни избори, този проблем ще бъде един от въпросите, които стоят във фокуса на наблюдението в изборния ден.

¹ Вж. мониторинговия доклад на Асоциация „Прозрачност без граници“ от октомври 2014 г., където е оценено, че е налице „сериозно negliжиране на законовите изисквания за своевременно публикуване на сигналите, жалбите и решенията на ЦИК относно нарушения в изборния ден. В изборния ден ЦИК не поддържаше в реално време публичния регистър“, в: <http://www.transparency.bg/bg/researches/nablyudenie-na-izborniyat-proces-v-blgariya-neresheni-problemi-predvaritelno-do/>.

**МОНИТОРИНГ НА МЕСТНИ ИЗБОРИ – 2015
НАЦИОНАЛЕН РЕФЕРЕНДУМ – 2015**

**ИНФОРМАЦИОНЕН БЮЛЕТИН НА
АСОЦИАЦИЯ „ПРОЗРАЧНОСТ БЕЗ ГРАНИЦИ“
(септември - октомври 2015 г.)**

ОБЩИНИ НА ПРИЦЕЛ

Регистър на участниците в изборите

Недотам стриктното изпълнение на изискването за поддържане на актуална информация в регистрите, предвидени в Изборния кодекс, се констатира не само по отношение на работата на ЦИК, но и на отделни общински избирателни комисии. Идентичен проблем нашите наблюдатели констатираха в края на месец септември по отношение на регистрите на ОИК Плевен, Кюстендил и Велико Търново. Показателен пример са регистрите на ОИК – Плевен, която бе извършила **промени във формата на регистъра на участниците в изборите** (партии, коалиции и независими кандидати), като информацията в полето за контакт с участниците бе заменена с данни, които не са предвидени в Изборния кодекс (в кой от двата типа изборни процедури са регистрирани участници – за местни избори и/или за референдум, вместо необходимите данни за контакт).

По същество това действие представлява както нарушение на разпоредбите на Изборния кодекс, така и на решенията на ЦИК за формата и съдържанието изборните книжа, в т.ч. и на регистрите. Това действие създаде определени затруднения на местните мониториращи екипи, които имаха нужда от пълна информация за контакт с регистрираните участници, за да приложат по безпристрастен и равнопоставен начин един от методите си за наблюдение на финансирането на предизборната кампания.

След като експертите на Асоциация „Прозрачност без граници“ дадоха публичност на този факт в медиите и се обърнаха с официално писмо до ЦИК, ОИК –

Плевен предприе действия за отстраняване на несъответствието и за попълване на необходимата информация за контакт с регистрираните участници.

Посочените проблеми с поддържането на своевременно, актуална и пълна информация в регистрите на ЦИК и някои ОИК са показателни за това, че е налице **определено отстъпление от стандартите за публичност на ключова информация**, свързана с участниците в изборния процес и с решенията на изборната администрация.

Препоръки:

 С оглед динамиката на подготовката и провеждането на изборите е необходимо въвеждането на **последователна практика за своевременно публикуване на информация в регистрите**, поддържани от изборната администрация (регистър на жалбите и решенията, регистър на наблюдателите, регистър на застъпниците).

 В тази връзка ЦИК и ОИК следва да прилагат стриктно принципното положение, че **наличната информация трябва да се публикува незабавно**. Тази препоръка има особено важно значение в изборния ден с оглед на това, че публикуването на актуална информация относно постъпилите жалби и взетите решения е важен източник на данни за медиите и гражданите относно хода на избирателния процес.

 Необходимо е да се създадат **законови и организационни предпоставки, които гарантират ефективно функциониране в реално време на регистрите**, отразяващи действията по подготовка, провеждане и контрол на изборния процес.

**МОНИТОРИНГ НА МЕСТНИ ИЗБОРИ – 2015
НАЦИОНАЛЕН РЕФЕРЕНДУМ – 2015**

**ИНФОРМАЦИОНЕН БЮЛЕТИН НА
АСОЦИАЦИЯ „ПРОЗРАЧНОСТ БЕЗ ГРАНИЦИ“
(септември - октомври 2015 г.)**

ОБЩИНИ НА ПРИЦЕЛ

**II. ОТНОВО ИЗБОРЕН ТУРИЗЪМ:
КАКВО УСТАНОВИХА ИНСТИТУЦИИТЕ ТРИ
МЕСЕЦА СЛЕД СИГНАЛИТЕ ЗА МАСОВИ
ПРЕРЕГИСТРАЦИИ?**

При стартирането на инициативата за наблюдение на изборния процес през май 2015 година Асоциация „Прозрачност без граници“ идентифицира няколко потенциални риска през почтеността на местните избори. Особено отчетливо пред тях се открие въпросът за пререгистрацията на избирателите от едно населено място в друго (така нареченият „изборен туризъм“). Въз основа на информацията, получена от институциите по реда на Закона за достъп до обществена информация, бе установено че:

🔍 повече от **131 хиляди граждани са променили настоящия си адрес** от януари до май 2015 година, което показва увеличение от 1,35 пъти в рамките на цялата страна;

🔍 налице е необяснима на пръв поглед тенденция за „връщане към селото“, която при сравнителен анализ показва мобилизация на избиратели с цел **превземане на институции на местната власт**. Това важи с особена сила за населени места, в които „новите жители“ съставляват дори повече от 50% от постоянните жители;

🔍 институциите на национално ниво **не са упражнявали ефективен контрол** по спазване на изискванията на законодателството до момента, в който този проблем не бе идентифициран от медиите и неправителствените организации (по данни на ГД „ГРАО“ през 2014 година службата е

извършила 336 проверки във всичките 264 общини, „като за констатираните сериозни пропуски по изпълнение на ЗГР са издадени 2 наказателни постановления, от началото на 2015 г. издадените наказателни постановления са 5.“);

🔍 част от нарушенията са обусловени и от **дефицити в Закона за гражданската регистрация** (неясни критерии, които позволяват регистриране на висок брой лица на един адрес, твърде общо дефиниран обхват на контролни правомощия на институциите, неизяснени правила за координация и обмен на информация между тях), които спешно трябваше да бъдат отстранени, за да се минимизира негативния ефект от нарушенията и заобикалянето на закона.

Три месеца по-късно, непосредствено в началото на предизборната кампания, Асоциация „Прозрачност без граници“ извърши нова проверка обобщил данните относно предприетите действия от институциите.

Официалните данни, предоставени от МВР, свидетелстват за това, че органите на МВР са предприели действия по проверки, като през **юли 2015 г. извършените проверки са 18667**. За сравнение, броят на проверките през месец май 2015 г. е бил едва 110).

Представените данни показват, че **оказването на обществен натиск служи като инструмент за активизиране на контролната дейност на институциите**.

За съжаление, резултатите от извършените проверки не дават основание да се оцени, че те са довели до изчистване на избирателните списъци от „нови жители“. В резултат на

МОНИТОРИНГ НА МЕСТНИ ИЗБОРИ – 2015 НАЦИОНАЛЕН РЕФЕРЕНДУМ – 2015

ИНФОРМАЦИОНЕН БЮЛЕТИН НА АСОЦИАЦИЯ „ПРОЗРАЧНОСТ БЕЗ ГРАНИЦИ“ (септември - октомври 2015 г.)

ОБЩИНИ НА ПРИЦЕЛ

масираната проверка, извършена от съвместни екипи на представители на местната власт, МРРБ и МВР, са извършени **заличавания на едва 1724 незаконни регистрации в цялата страна.**

Таблица: Извършени проверки от МВР във връзка със Закона за гражданска регистрация (данни към 10.08.2015 г.)

Областни дирекции на МВР	Извършени проверки - 2015		
	май	юни	юли
СДВР	387	669	654
ОДМВР - БЛАГОЕВГРАД	0	525	6816
ОДМВР - БУРГАС	0	72	0
ОДМВР - ВАРНА	149	259	464
ОДМВР - ВЕЛИКО ТЪРНОВО	0	285	541
ОДМВР - ВИДИН	0	60	60
ОДМВР - ВРАЦА	0	305	237
ОДМВР - ГАБРОВО	0	512	105
ОДМВР - ДОБРИЧ	0	640	461
ОДМВР - КЪРДЖАЛИ	0	609	66
ОДМВР - КЮСТЕНДИЛ	0	329	156
ОДМВР - ЛОВЕЧ	0	43	15
ОДМВР - МОНТАНА	0	176	396
ОДМВР - ПАЗАРДЖИК	0	498	539
ОДМВР - ПЕРНИК	0	52	18
ОДМВР - ПЛЕВЕН	0	1151	1326
ОДМВР - ПЛОВДИВ	116	268	805
ОДМВР - РАЗГРАД	186	553	747
ОДМВР - РУСЕ	0	0	13
ОДМВР - СИЛИСТРА	0	832	752
ОДМВР - СЛИВЕН	0	725	326
ОДМВР - СМОЛЯН	0	66	206
ОДМВР - СОФИЯ	0	150	105
ОДМВР - СТАРА ЗАГОРА	0	934	1075
ОДМВР - ТЪРГОВИЩЕ	262	305	218
ОДМВР - ХАСКОВО	0	153	478
ОДМВР - ШУМЕН	0	759	1685
ОДМВР - ЯМБОЛ	0	533	403
ОБЩО	1100	11463	18667

Причината за относително малкия брой на отменени регистрации се дължи основно на това, че значителна част от тях са извършени при формално изпълнение на законовите изисквания. Тук е необходимо да се отбележи, че проверките са фокусирани върху това дали са извършени нарушения на действащото законодателство и само в този случай могат да бъдат извършени заличавания и да бъдат наложени санкции. Промените в Закона за гражданската регистрация (в сила на 21 юли 2015 година) въвеждат по-ясни критерии за регистрация, които обаче важат от влизането в сила за закона, а не със задна дата. Това на практика определя и относително слабия ефект от предприетите действия по контрол.

Публичност на информацията от проверките, извършени на местно ниво

С оглед на това, че информацията от извършените проверки се намира в децентрализиран вид (на сайта на всяка отделна община, като често тя е публикувана в различни секции на интернет страниците) и не може да се достигне по удобен начин, Асоциация „Прозрачност без граници“ извърши проверка на сайтовете на 115 общини.²

Резултатите от проверката показват, че като цяло общините са спазили изискването да публикуват информация от протоколите от извършените проверки, като **от проверените 115 общини само 4 не са осигурили публичност на тази информация** (Бобошево – Кюстендилска област, Братя Даскалови –

² Това са общините, при които бе установен най-висок ръст на извършените нови регистрации по настоящ адрес. Вж. класацията на рисковите общини, представена в бюлетина на Асоциация „Прозрачност без граници“ от м. юни 2015 г. (<http://www.transparency.bg/bg/news/obshini-na-ricel-informacionen-byuletin-na-asocia/>).

МОНИТОРИНГ НА МЕСТНИ ИЗБОРИ – 2015 НАЦИОНАЛЕН РЕФЕРЕНДУМ – 2015

ИНФОРМАЦИОНЕН БЮЛЕТИН НА
АСОЦИАЦИЯ „ПРОЗРАЧНОСТ БЕЗ ГРАНИЦИ“
(септември - октомври 2015 г.)

ОБЩИНИ НА ПРИЦЕЛ

Ст.Загорска област, Балчик – Добричка област,
Иваново – Русенска област).

За съжаление, **информацията**, публикувана на част от сайтовете на общините, **не предоставя възможност за съставяне на пълна картина относно предприетите действия**. В част от случаите не могат да бъдат открити заповеди за заличаването или те са в разпръснат вид, не е публикувана актуална информация относно предложенията за заличаване, наложените санкции и т. н. или са цитирани номерата на членове и алинеи от закона, което не дава възможност на обикновените граждани да разберат какъв е характерът на нарушенията и предприетите действия.

Основните нарушения при извършването на новите регистрации се изразяват в следното:

- **липса на документи**, които са задължителни за извършване на регистрация;
- **неспазване на ограниченията** за максимално допустим брой живеещи в едно жилище;
- регистриране на жители на **несъществуващи адреси и имоти извън регулация**.

От наличната информация може да бъде направен извод, че действията са съсредоточени в две насоки:

- **заличаване на регистрации** или формулиране на предложения за заличаването;
- налагане на **административни санкции**, вариращи в размер от **50 до 100 лв.**, като информация за това съществува в малка част от публикуваните документи.

Извършената проверка показва, че **най-висок брой на отменените регистрации** са извършени в следните общини: Грамада – Видинска област (238), Макреш – Видинска област (108), Първомай – Пловдивска област (98), Девня – Варненска област (59 предложения за заличаване), Горна Малина – Софийска област (88), Медковец – Монтанска област (63), Раднево – Ст.Загорска област (49), Драгоман (38), Вълчи дол – Варненска област (37), Мъглиж – Ст.Загорска област (31), Бойчиновци – Монтанска област (32), Брацигово – Пазарджишка област (28).

Като цяло, оценката на действията на местните и централните власти по заличаване на масовите адресни пререгистрации е незадоволителна. След силния граждански и медиен натиск, оказан през лятото на 2015 г. и въз основа на промените в Закона за гражданската регистрация, институциите предприеха действия по контрол за спазване на изискванията на законодателството. В резултат на извършените проверки е извършено заличаване на ограничен брой регистрации – 1724 за цялата страна.

Основната причина за разминаването между множеството сигнали за нередности и фактически установените нарушения на закона се дължи на това, че **регистрациите са извършени по правила на ЗГР, които не са служили като ефективен инструмент за ограничаване на злоупотребите, но са били валидни към датата на тяхното извършване**. Това силно ограничава позитивния ефект от последвалите контролни действия на институциите и не може да съдейства достатъчно ефективно за прекратяването на изборния туризъм при предстоящите местни избори.

**МОНИТОРИНГ НА МЕСТНИ ИЗБОРИ – 2015
НАЦИОНАЛЕН РЕФЕРЕНДУМ – 2015**
**ИНФОРМАЦИОНЕН БЮЛЕТИН НА
АСОЦИАЦИЯ „ПРОЗРАЧНОСТ БЕЗ ГРАНИЦИ“
(септември - октомври 2015 г.)**
ОБЩИНИ НА ПРИЦЕЛ

Извършени проверки и предприети действия на институциите на местната власт по заличаване на незаконни адресни регистрации в 115 общини (период на проверката: 25 септември – 5 октомври 2015 г.)

№	Община	Област	Наличие на протокол	Брой заличени адресни регистрации	Бележки
1.	Грамада	Видин	да	238	
2.	Трекляно	Кюстендил	да	16	
3.	Борован	Враца	да	няма нарушения	
4.	Бобошево	Кюстендил	не	4	отделни заповеди за заличения
5.	Макреш	Видин	да	108	наложена глоба за кмет
6.	Кресна	Благоевград	да	6	
7.	Горна Малина	Софийска	да	88	
8.	Бойница	Видин	да	няма нарушения	
9.	Ковачевци	Перник	да	16 нарушения, предложени за заличаване	
10.	Ружинци	Видин	да	няма нарушения	
11.	Сухиндол	Велико Търново	да	няма нарушения	
12.	Опака	Търговище	да	няма нарушения	увеличението на адресните регистрации се дължи на проект „Нови възможности за грижа“
13.	Чипровци	Монтана	да	5	
14.	Ново село	Видин	да	няма нарушения	
15.	Мирково	Софийска	да	няма нарушения	
16.	Ивайловград	Хасково	да	няма нарушения	
17.	Кочериново	Кюстендил	да	1 нарушение, предложено за заличаване	
18.	Мездра	Враца	да	няма нарушения	
19.	Невестино	Кюстендил	да	няма нарушения	
20.	Върбица	Шумен	да	2	
21.	Ситово	Силистра	да	2 заличерегистрации	неактуална информация на сайта
22.	Тополовград	Хасково	да	няма заличавания	глоба за кмета на с.

**МОНИТОРИНГ НА МЕСТНИ ИЗБОРИ – 2015
НАЦИОНАЛЕН РЕФЕРЕНДУМ – 2015**
**ИНФОРМАЦИОНЕН БЮЛЕТИН НА
АСОЦИАЦИЯ „ПРОЗРАЧНОСТ БЕЗ ГРАНИЦИ“
(септември - октомври 2015 г.)**
ОБЩИНИ НА ПРИЦЕЛ

№	Община	Област	Наличие на протокол	Брой заличени адресни регистрации	Бележки
					Капитан Петко Войвода
23.	Вълчи Дол	Варна	да	37	32 предложени за заличаване
24.	Банско	Благоевград	да	няма нарушения	
25.	Сиво поле	Русе	да	няма нарушения	
26.	Роман	Враца	да	3	
27.	Братя Даскалови	Ст. Загора	не	Няма информация	
28.	Лесичово	Пазарджик	да	Няма нарушения	
29.	Балчик	Добрич	не	няма информация	6 заличавания по информация от друг източник
30.	Земен	Перник	да	2	
31.	Симеоновград	Хасково	да	няма нарушения	
32.	Самоков	Софийска	да	няма нарушения	2 протокола
33.	Трън	Перник	да	29	
34.	Криводол	Враца	да	23	
35.	Ветрино	Варна	да	няма нарушения	
36.	Медковец	Монтана	да	63 нарушения	няма информация дали са заличени
37.	Ябалница	Ловеч	да	няма нарушения	
38.	Костинброд	Софийска	да	няма нарушения	
39.	Лясковец	В. Търново	да	няма нарушения	
40.	Бойчиновци	Монтана	да	32 нарушения, предложени за заличаване	
41.	Приморско	Бургас	да	1 нарушение	нарушения по чл. 92 – липса на документи
42.	Г. Дамяново	Монтана	да	няма нарушения	
43.	Иваново	Русе	не	няма информация	
44.	Белоградчик	Видин	да	25 нарушения, предложени за заличаване	
45.	Подрим	Плевен	да	28	
46.	Тунджа	Ямбол	да	1	

**МОНИТОРИНГ НА МЕСТНИ ИЗБОРИ – 2015
НАЦИОНАЛЕН РЕФЕРЕНДУМ – 2015**
**ИНФОРМАЦИОНЕН БЮЛЕТИН НА
АСОЦИАЦИЯ „ПРОЗРАЧНОСТ БЕЗ ГРАНИЦИ“
(септември - октомври 2015 г.)**
ОБЩИНИ НА ПРИЦЕЛ

№	Община	Област	Наличие на протокол	Брой заличени адресни регистрации	Бележки
47.	Димово	Видин	да	няма нарушения	
48.	Първомай	Пловдив	да	98 нарушения, предложени за заличаване	
49.	Девня	Варна	да	59 нарушения, предложени за заличаване	
50.	Добричка	Добрич	да	6	
51.	Никола Козлево	Шумен	да	14 нарушения, предложени за заличаване	
52.	Маджарово	Хасково	да	няма нарушения	
53.	Антоново	Търговище	да	няма нарушения	
54.	Карнобат	Бургас	да	16 нарушения, предложени за заличаване	
55.	Бяла	Варна	да	11 нарушения , искане за заличаване	
56.	Челопеч	Софийска	да	няма нарушения	
57.	Драгоман	Софийска	да	38 нарушения и 14 от тях заличени	
58.	Съединение	Пловдив	да	няма нарушения	
59.	Сунгурларе	Бургас	да	1	
60.	Неделина	Смолян	да	няма нарушения	
61.	Гулянци	Плевен	да	няма нарушения	
62.	Петрич	Благоевград	да	няма нарушения	
63.	Чавдар	Софийска	да	няма нарушения	
64.	Брегово	Видин	да	няма нарушения	
65.	Провадия	Варна	да	няма нарушения	
66.	Стрелча	Пазарджик	да	няма нарушения	
67.	Куклен	Пловдив	да	няма нарушения	
68.	Димитровград	Хасково	да	няма нарушения	
69.	Вършец	Монтана	да	да	Има нарушения, но няма информация дали са заличени 17 адреса с жители над

**МОНИТОРИНГ НА МЕСТНИ ИЗБОРИ – 2015
НАЦИОНАЛЕН РЕФЕРЕНДУМ – 2015**

**ИНФОРМАЦИОНЕН БЮЛЕТИН НА
АСОЦИАЦИЯ „ПРОЗРАЧНОСТ БЕЗ ГРАНИЦИ“
(септември - октомври 2015 г.)**

ОБЩИНИ НА ПРИЦЕЛ

№	Община	Област	Наличие на протокол	Брой заличени адресни регистрации	Бележки
					допустимото
70.	Харманли	Хасково	да	няма нарушения	
71.	Бяла Слатина	Бургас	да	няма нарушения	
72.	Долни Дъбник	Плевен	да	10	
73.	Камено	Бургас	да	1	
74.	Баните	Смолян	да	няма нарушения	
75.	Раднево	Стара Загора	да	49	
76.	Цанево	Русе	да	няма нарушения	
77.	Сапарева Баня	Кюстендил	не	Няма информация	
78.	Брацигово	Пазарджик	да	28	
79.	Любимец	Хасково	да	няма нарушения	
80.	Никопол	Плевен	да	няма нарушения	
81.	Сърница	Пазарджик	да	няма нарушения	
82.	Рила	Кюстендил	да	няма нарушения	
83.	Стралджа	Ямбол	да	няма нарушения	
84.	Сливница	Софийска	да	няма нарушения	
85.	Севлиево	Габрово	да	9	
86.	Правец	Софийска	да	няма нарушения	
87.	Белово	Пазарджик	да	няма нарушения	
88.	Хисаря	Пловдив	да	4	
89.	Дългопол	Варна	да	няма нарушения	
90.	Златарица	В. Търново	да	няма нарушения	
91.	Средец	Бургас	да	предстои заличаване на 12 регистрации	
92.	Каспичан	Шумен	да	3	
93.	Несебър	Бургас	да	41	
94.	Полски Тръмбеш	В. Търново	да	няма нарушения	
95.	Николаево	Стара Загора	да	20	
96.	Копривщица	Софийска	да	няма нарушения	
97.	Монтана	Монтана	да	33 заличени регистрации	
98.	Калояново	Пловдив	да	няма регистрации	

МОНИТОРИНГ НА МЕСТНИ ИЗБОРИ – 2015 **НАЦИОНАЛЕН РЕФЕРЕНДУМ – 2015**

ИНФОРМАЦИОНЕН БЮЛЕТИН НА
АСОЦИАЦИЯ „ПРОЗРАЧНОСТ БЕЗ ГРАНИЦИ“
(септември - октомври 2015 г.)

ОБЩИНИ НА ПРИЦЕЛ

№	Община	Област	Наличие на протокол	Брой заличени адресни регистрации	Бележки
99.	Суворово	Варна	да	няма регистрации	
100.	Аксаково	Варна	да	предстои заличаване на 18 регистрации	нарушения по чл.92а – липса на документи
101.	Малко Търново	Бургас	да	16	
102.	Опан	Стара Загора	да	3	
103.	Якимово	Монтана	да		нарушения по чл.92а – липса на документи
104.	Чепеларе	Смолян	да		нарушения по чл.92а – липса на документи
105.	Трявна	Габрово	да	няма нарушения	
106.	Струмяни	Благоевград	да	няма нарушения	
107.	Брусарци	Монтана	да	няма нарушения	
108.	Антон	Софийска	да	няма нарушения	
109.	Омуртаг	Търговище	да	няма нарушения	
110.	Крушари	Добрич	да	няма нарушения	
111.	Мъглиж	Стара Загора	да	31 регистрирани нарушения, предстои заличаване	
112.	Минерални Бани	Хасково	да	няма нарушения	
113.	Сандански	Благоевград	да	няма нарушения	
114.	Рудозем	Смолян	да	няма нарушения	
115.	Тервел	Добрич	да	няма нарушения	

Каква промяна е нужна?

 Промяна в Изборния кодекс, която връща старите правила за избор на кметове на кметства. Възможността да бъдат избирани кметове в населени места с над 100 жители, които не разполагат с правомощия за самостоятелни решения и действия, не служи в подкрепа на демократичния принцип за широк и пряк избор на институциите на местната власт. На практика, действащата разпоредба на Изборния

кодекс стимулира изборния туризъм, мобилизирането на фамилен вот и прилагането на допълнителни схеми за контролиран вот и купуване на гласове.

 Осъществяване на **системен контрол за спазване на разпоредбите на Закона за гражданската регистрация** и извършване на **периодична оценка на необходимостта от промени**, в случай на констатирани нови опити за заобикаляне на правилата.

МОНИТОРИНГ НА МЕСТНИ ИЗБОРИ – 2015
НАЦИОНАЛЕН РЕФЕРЕНДУМ – 2015

ИНФОРМАЦИОНЕН БЮЛЕТИН НА
АСОЦИАЦИЯ „ПРОЗРАЧНОСТ БЕЗ ГРАНИЦИ“
(септември - октомври 2015 г.)

ОБЩИНИ НА ПРИЦЕЛ

**III. ФИНАНСИРАНЕ НА ПРЕДИЗБОРНАТА
КАМПАНИЯ:**

**ДВЕ ТРЕТИ ОТ МЕДИИТЕ СПАЗВАТ
ИЗИСКВАНЕТО ЗА ПУБЛИЧНОСТ НА
УСЛОВИЯТА ЗА ОТРАЗЯВАНЕ НА
ПРЕДИЗБОРНТЕ КАМПАНИИ**

Публичността и прозрачността на финансовите взаимоотношения между медиите и партиите, коалициите и инициативните комитети е един от ключовите инструменти за гарантиране на почтеност и равнопоставеност в предизборната надпревара. Асоциация „Прозрачност без граници“ извършва наблюдение на прилагането на законовите разпоредби, свързани с осигуряване на публичност и прозрачност върху финансовите средства, които изразходват във връзка с медийния компонент на предизборните кампании на партиите.

Фокусът на вниманието е поставен върху изпълнението на законовите изисквания и отчитането на тенденциите относно:

- **публичност на информацията относно условията и тарифите** за отразяване на предизборната кампания на участниците, чрез публикуването ѝ на интернет страницата на съответната медия и предоставянето ѝ на Сметната палата и ЦИК (чл.187 и чл.198);

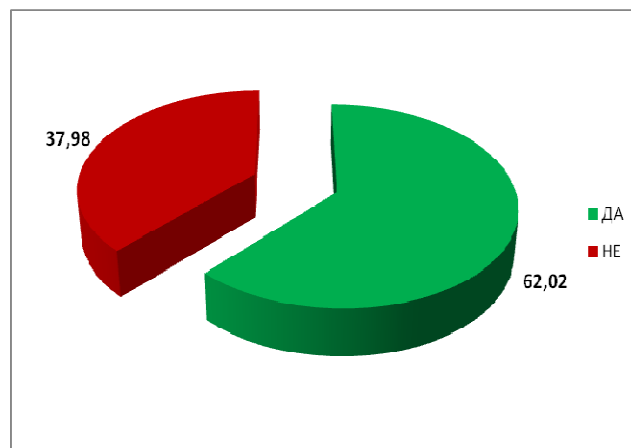
- **публичност на договорите** за отразяване на предизборната кампания на участниците в изборите, чрез публикуване на конкретна информация (участник, предмет, срок, стойност и т.н.) от договорите на интернет страницата на съответната медия (чл.180).

Публикуването на тази информация е важна предпоставка за по-пълноценното информиране на обществото относно финансирането на медийните кампании на регистрираните участници в изборите. В тази връзка е важно да се подчертае, че медиите не са обект на наблюдение. Обект на наблюдение са

участниците в изборния процес, като чрез прилагането на това законово изискване медиите изпълняват функцията на допълнителен инструмент за публичност в предизборните кампании на партиите и кандидатите.

Асоциация „Прозрачност без граници“ извърши проверка за изпълнението на посочените изисквания чрез проверка на интернет страниците на **258 национални и регионални медии** (70 национални медии и разпространявани в национален обхват, както и 188 регионални и местни медии).

Графика 1: Публичност на тарифите и условията за отразяване на предизборната кампания: ОБЩО ЗА СТРАНАТА (национални, местни и регионални медии) (дата на проверка: 15 септември 2015 г.)

Междинните резултати от наблюдението показват, че **изискването за осигуряване на публичност** на информацията относно условията и цените за отразяване на предизборната кампания на участниците в местните избори се **спазва от 2/3 от медиите в страната**, като:

- **62,02%** от медиите в страната са публикували тази информация 40 дни преди изборния ден;
- **37,98%** от медиите в страната не са спазили закона относно изпълнението за

МОНИТОРИНГ НА МЕСТНИ ИЗБОРИ – 2015
НАЦИОНАЛЕН РЕФЕРЕНДУМ – 2015

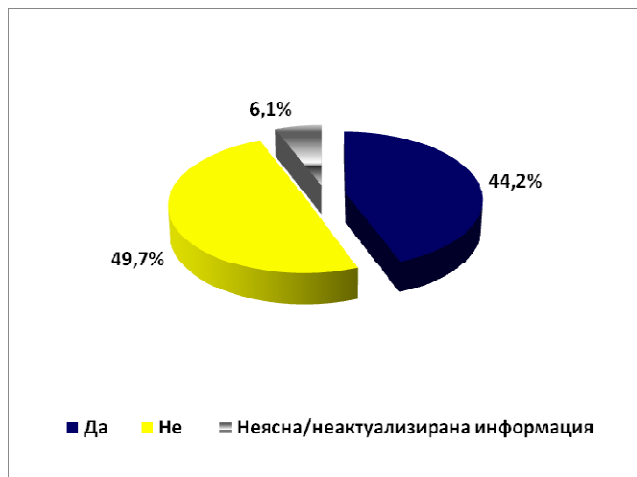
ИНФОРМАЦИОНЕН БЮЛЕТИН НА
АСОЦИАЦИЯ „ПРОЗРАЧНОСТ БЕЗ ГРАНИЦИ“
(септември - октомври 2015 г.)

ОБЩИНИ НА ПРИЦЕЛ

изискването на публичност на тарифите и условията и не са публикували тази информация в изисквания срок.

Сравнителният анализ на резултатите от проверки, извършени през 2014, 2013 и 2011 г., показва че е налице определена **тенденция за повишаване на дела на медиите, които спазват изискванията на закона**, като това все още не е утвърдена практиката за всички медии.

Графика 2: Спазване на изискването на публикуване на информация за условията и цените на медиите през 2011 година (в съответствие с чл. 138 от Изборния кодекс, отм.)

Основен принос за положителната тенденция през 2015 г. имат националните медии и медиите с национален обхват на разпространение, като **75,72% от тях са публикували** тарифите и условията 40 дни преди изборите, а 24,29% не са предприели такива действия до 15 септември.

Регионални медии

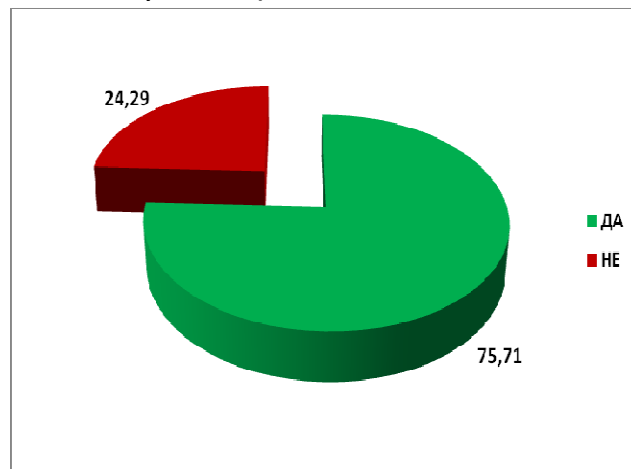
Наблюдението показва, че в сравнение с националните, като цяло **регионалните медии спазват в по-ниска степен изискванията за публичност** на тарифите и условията за отразяване на предизборната кампания:

- 56,91% от наблюдаваните регионални медии са спазили закона относно изпълнението

за изискването на публичност на тарифите и условията за отразяване на публичната кампания.

- 43,08% от наблюдаваните национални медии **НЕ** са спазили закона относно изпълнението за изискването на публичност на тарифите и условията за отразяване на публичната кампания.

Графика 3: Публичност на тарифите и условията за отразяване на предизборната кампания: НАЦИОНАЛНИ МЕДИИ (дата на проверка: 15 септември 2015 г.)

Графика 4: Публичност на тарифите и условията за отразяване на предизборната кампания (РЕГИОНАЛНИ И МЕСТНИ МЕДИИ) (дата на проверка: 15 септември 2015 г.)

